

▲ Vzdušný souboj orlů křiklavých, vpravo nedospělý jedinec. Foto Petr Korelus.

► Orel křiklavý. Foto Tomáš Bělka.

Návrat dravců do Slavkovského lesa

Pavla Tájková

Odlišnost krajiny Slavkovského lesa, kde se podařilo uchránit ji od intenzivnějšího hospodářského využívání a zachovat vyšší zastoupení pastvin, luk a přírodně blízkých lesů, se zamlouvá i dravcům. Dravci jsou skupinou komplexně zastřešující nároky na kvalitu přírodního prostředí. Stojí na vrcholku potravní pyramidy, a proto je jejich výskyt odrazem celkové pestrosti krajiny jak v hrubším měřítku (zastoupení různorodých biotopů – křovin, solitérních dřevin, ruderálních míst i mokřadů), tak i v jemnějším (struktura lesa, rozrůznění způsobu obhospodařování na ploše apod.). Na ní je totiž logicky navázaná hojnost kořisti – ptáků, drobných obratlovců, ale i hmyzu.

Obzvláště velké druhy dravců pak pro hnízdění potřebují vzrostlé stromy, vyhledávají tak často starší porosty v klidových územích. Nejběžněji pozorovaným dravcem je ve Slavkovském lese bezesporu káně lesní. Poměrně často se však můžeme setkat také s nenápadným jestřábem lesním. Spíše však v lese najdeme zbytky jejich hostiny tzv. „trhaníště“. Na pošťolku a krahujece tu narazíme i ve městech a obcích. Oba využívají ke hnízdění stará stračí hnízda. Krahujece sem láká navíc i pestré prostředí zahrad a parků, kde loví drobné ptáky. Přímo v Mariánských Lázních v budce na komíně teplárny hnízdí od roku 2019 sokol stěhovavý. Druhý pár se od roku 2011 nepravidelně

vyskytuje též u Karlových Varů. Od 90. let se na naše území opětovně šíří luňák červený. Velmi nenápadný a vzácný dravec, jehož hnízdění bylo ve Slavkovském lese zaznamenáno teprve nedávno, je ostříž lesní. Občasně, obvykle v okolí rybníků, můžeme pozorovat i motáka pochopa.

Oslavou návratu divoké přírody jsou stále častější pozorování orla mořského. Ten běžně hnízdil v celé střední Evropě do poloviny 20. století, kvůli pronásledování a cílenému hubení ale téměř vymizel. Znovu se začal šířit od 80. let 20. století, a to především díky zákonné ochraně. Do západních Čech se orlové vrací od roku 2005 (nedaleko od jižní hranice CHKO). Další pár pak osídlil jižní část Slavkovského lesa v roce 2016 a v této oblasti hnízdí jeden pár dodnes. K dalšímu šíření ve Slavkovském lese prozatím nedošlo a úspěšnost hnízdění není vysoká. O tom, že stavy těchto našich impozantních dravců jsou v našich rukou, jsme se poučili z minulosti. Umožní naše celospolečenské hodnoty existenci tohoto druhu i nadále?

Nejvzácnějším dravcem ve Slavkovském lese je orel křiklavý. Ačkoliv na území České republiky dříve hnízdil, od 80. let 20. století byl zařazen mezi druhy u nás vymizelé. Velmi potěšitelné je, že pro svůj návrat do ČR si vybral právě krajinu Slavkovského lesa – oblast v okolí hadcového hřebene, kde hnízdí téměř pravidelně od roku 2012. ■